

MATP100 Johdatus matematiikkaan

Harjoitus 3, 8.9.2017

1. Todista induktiolla geometrisen summan kaava: jos $a \neq 1$ on reaaliluku, niin

$$1 + a + a^2 + a^3 + \dots + a^n = \frac{1 - a^{n+1}}{1 - a} \quad \text{kaikille } n = 1, 2, 3, \dots$$

2. *Kultainen leikkaus* on luku $\ell > 1$, jolle pätee seuraavaa: kun $\ell \times 1$ suorakulmiosta poistetaan 1×1 neliö, jäljelle jäävä suorakulmio on yhdenmuotoinen alkuperäisen kanssa. Osoita, että $\ell^2 = \ell + 1$, ja etsi lauseke luvulle ℓ . (*Vihje.* Katso kääntöpuolella oleva kuva.)
3. Olkoon $\ell > 1$ edellisessä tehtävässä esiintynyt luku (*kultainen leikkaus*). Osoita induktiolla, että $\ell^n = F_n \ell + F_{n-1}$ kaikille $n \geq 2$, missä F_n ovat luennoilla esiintyneet Fibonaccin luvut.
4. Olkoot a, b reaalilukuja, joille pätee $a < b$. Osoita, että avoimella välillä $]a, b[$ on jokin rationaaliluku.¹ (*Vihje.* Epäsuora todistus. Lisäapua löytyy Juutisen Johdatus matematiikkaan -luentomonisteesta (Lause 2.3.23).)
5. Kirjoita seuraavat kompleksiluvut muodossa $a + bi$ joillekin reaaliluvuille a, b :
- (a) $(1 + 5i) + (-2 + 3i)$
  - (b) $(2 - i)(1 + 4i)$
  - (c) $\frac{1}{1+3i}$
  - (d) $\frac{1+i}{1+3i}$
6. Osoita määritelmää käyttäen, että kahden kompleksiluvun z ja w tulolle pätee $zw = wz$.
7. Etsi seuraavien yhtälöiden kompleksiarvoiset ratkaisut, ja tarkista sijoittamalla yhtälöön että nämä todella ovat ratkaisuja:
- (a) $z^2 + 9 = 0$
  - (b) $z^2 + z + 1 = 0$
8. Etsi kaikki kompleksiluvut z , jotka toteuttavat yhtälön $z + i = 2(1 - \bar{z})$.
9. Määritellään $e^z = e^a(\cos b + i \sin b)$, kun $z = a + bi$ on kompleksiluku ja a, b ovat reaalilukuja. Osoita, että kaikilla kompleksiluvuilla z, w pätee:
- (a) $e^{z+w} = e^z e^w$, (b) $e^z \neq 0$, (c) $\frac{1}{e^z} = e^{-z}$.

Käännä!

---

¹Avoin väli $]a, b[$ koostuu niistä reaaliluvuista x , joille $a < x < b$.

